

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2003

Julkaistu Helsingissä 4 päivänä helmikuuta 2003

N:o 61—68

SISÄLLYS

N:o	Sivu
61 Laki rikoslain muuttamisesta	137
62 Laki kirjanpitolain 8 luvun 4 §:n muuttamisesta	143
63 Laki rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta	144
64 Laki pakkokeinolain 5 a luvun 2 §:n muuttamisesta	145
65 Laki tullilain 14 §:n muuttamisesta	146
66 Laki yhdyskuntapalvelusta annetun lain muuttamisesta	147
67 Valtioneuvoston asetus äitiysavustuksesta ja adoptiotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamisesta	150
68 Valtioneuvoston asetus syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin maksettavan valtionavustuksen myöntämisperusteista	151

N:o 61

L a k i

rikoslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 32 luvun 6 a §, sellaisena kuin se on laissa 875/2001,
muutetaan 9 luvun 1, 2, 4 ja 7 §, 10 luvun 3 §:n 1 momentti, 29 luvun 10 §, 30 luvun 5 §:n 2 momentti, 9 ja 10 §, 32 luvun otsikko, 1, 4, 6, 7 ja 8 § sekä 39 luvun 1 ja 6 § ja 9 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 1, 4 ja 7 §, 29 luvun 10 § ja 32 luvun 8 § laissa 743/1995, 9 luvun 2 § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 369/2001, 10 luvun 3 §:n 1 momentti mainitussa laissa 875/2001, 30 luvun 5 §:n 2 momentti, 9 ja 10 §, 32 luvun otsikko, 6 ja 7 § sekä 39 luvun 1 ja 6 § laissa 769/1990, 32 luvun 1 § viimeksi mainitussa laissa sekä laeissa 317/1994 ja 79/1998, 32 luvun 4 § laissa 1304/1993 ja 39 luvun 9 §:n 2 momentti mainitussa laissa 317/1994, sekä
lisätään 30 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 769/1990 ja laissa 54/1993, uusi 3 momentti, 30 lukuun uusi 9 a §, 32 lukuun uusi 9—14 § ja 47 lukuun uusi 9 § seuraavasti:

HE 53/2002
LaVM 18/2002
EV 183/2002

9 luku

Oikeushenkilön rangaistusvastuusta

1 §

Soveltamisala

Yhteisö, säätiö tai muu oikeushenkilö, jonka toiminnassa on tehty rikos, on virallisen syyttäjän vaatimuksesta tuomittava rikoksen johdosta yhteisösakkoon, jos se on tässä laissa säädetty rikoksen seuraamukseksi.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta julkisen vallan käytössä tehtyyn rikokseen.

2 §

Rangaistusvastuun edellytykset

Oikeushenkilö tuomitaan yhteisösakkoon, jos sen lakisääteiseen toimielimeen tai muuhun johtoon kuuluva taikka oikeushenkilössä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen taikka jos sen toiminnassa ei ole noudatettu vaadittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta rikoksen ehkäisemiseksi.

Yhteisösakkoon tuomitaan, vaikkei rikosentekijää saada selville tai muusta syystä tuomita rangaistukseen. Yhteisösakkoon ei kuitenkaan tuomita sellaisen asianomistajarikoksen johdosta, jota asianomistaja ei ilmoita syyteeseen pantavaksi, ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

4 §

Tuomitsematta jättäminen

Tuomioistuin saa jättää oikeushenkilön tuomitsematta yhteisösakkoon, jos:

1) oikeushenkilön 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu laiminlyönti taikka johdon tai oikeushenkilössä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävän osuus rikoksessa on vähäinen; taikka

2) oikeushenkilön toiminnassa tehty rikos on vähäinen.

Tuomioistuin saa jättää tuomitsematta yhteisösakkoon myös silloin, kun rangaistusta olisi pidettävä kohtuuttomana ottaen huomioon:

1) oikeushenkilölle rikoksesta aiheutuneet muut seuraukset;

2) oikeushenkilön toimet uusien rikosten ehkäisemiseksi, rikoksen vaikutusten ehkäisemiseksi tai poistamiseksi taikka laiminlyönnin ja rikoksen selvittämisen edistämiseksi; taikka

3) sen, että oikeushenkilön johtoon kuuluva tuomitaan rikoksesta rangaistukseen, jos oikeushenkilö on pieni, rangaistukseen tuomitavan omistusosuus oikeushenkilössä on suuri tai hänen henkilökohtainen vastuunsa oikeushenkilön velvoitteista on merkittävä.

7 §

Rangaistusvaatimuksen tekemättä jättäminen

Virallinen syyttäjä saa jättää rangaistusvaatimuksen oikeushenkilöä vastaan tekemättä, jos:

1) oikeushenkilön 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu laiminlyönti tai sen johdon taikka oikeushenkilössä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävän osuus rikoksessa on ollut vähäinen taikka

2) oikeushenkilön toiminnassa tehdystä rikoksesta ei ole aiheutunut muuta kuin vähäistä vahinkoa tai vaaraa

ja oikeushenkilö on vapaaehtoisesti ryhtynyt tarpeellisiin toimiin uusien rikosten ehkäisemiseksi.

Rangaistusvaatimus saadaan jättää tekemättä myös, jos rikosentekijä 4 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa on jo tuomittu rangaistukseen ja on odotettavissa, ettei oikeushenkilöä tämän vuoksi tuomittaisi yhteisösakkoon.

Päätös jättää rangaistusvaatimus oikeushenkilöä vastaan tekemättä tai peruuttaa vaatimus annetaan oikeushenkilölle tiedoksi postitse tai noudattaen soveltuvien osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa säädetään. Päätökseen sovelletaan vastaavasti, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 1 luvun 10 ja 11 §:ssä säädetään päätöksestä jättää syyttämättä. Mainitun lain 1 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa syyttäjän on syyllisyyttä koskevan ratkaisunsa asemesta saatettava tuomioistuimen käsiteltäväksi kysymys oikeushenkilön rankaisemisen perusteiden olemassaolosta.

Rangaistusvaatimuksen peruuttamiseen 1 momentin nojalla sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 12 §:ssä säädetään syytteen peruuttamisesta. Tieto peruuttamisesta on kuitenkin annettava vain oikeushenkilölle.

10 luku

Menettämisseuraamuksista

3 §

Laajennettu hyödyn menettäminen

Omaisuus voidaan tuomita kokonaan tai osaksi valtiolle menetetyksi

1) sellaiseen rikokseen syyllistyneeltä, josta voidaan tuomita vähintään neljä vuotta vankeutta, taikka sellaisen rikoksen rangaistavaan yritykseen taikka 32 luvun 1 tai 6 §:ssä, 46 luvun 4 §:ssä, 50 luvun 1 tai 4 §:ssä taikka alkoholilain (459/1968) 82 §:ssä tarkoitettuun rikokseen syyllistyneeltä sekä

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen osalliselta ja siltä, jonka puolesta tai hyväksi edellä mainittu rikos on tehty,

jos rikos on luonteeltaan sellainen, että se voi tuottaa huomattavaa taloudellista hyötyä ja jos on syytä olettaa omaisuuden olevan kokonaan tai osaksi peräisin rikollisesta toiminnasta, jota ei ole pidettävä vähäisenä.

29 luku

Rikoksista julkista taloutta vastaan

10 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Sellaiseen veropetokseen ja törkeään veropetokseen, joka kohdistuu 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun veroon, sekä avustuspetokseen, törkeään avustuspetokseen ja avustuksen väärinkäyttöön sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

30 luku

Elinkeinorikoksista

5 §

Yrityssalaisuuden rikkominen

Tämä pykälä ei koske tekoa, johon 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu on ryhtynyt kahden vuoden kuluttua palvelusaikansa päättymisestä.

Yritys on rangaistava.

9 §

Kirjanpitorikos

Jos kirjanpitovelvollinen, tämän edustaja, kirjanpitovelvollisessa oikeushenkilössä tosiasiallista määräysvaltaa käyttävä tai se, jonka tehtäväksi kirjanpito on toimeksiannolla uskottu,

1) laiminlyö liiketapahtumien kirjaamista tai tilinpäätöksen laatimista vastoin kirjanpitolainsäädännön mukaisia velvollisuuksia,

2) merkitsee kirjanpitoon vääriä tai harhaanjohtavia tietoja taikka

3) hävittää, kätkee tai vahingoittaa kirjanpitoaineistoa

ja siten vaikeuttaa oikean ja riittävän kuvan saamista kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta tai taloudellisesta asemasta, hänet on tuomittava *kirjanpitorikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

9 a §

Törkeä kirjanpitorikos

Jos kirjanpitorikoksessa

1) liiketapahtumien kirjaaminen tai tilinpäätöksen laatiminen laiminlyödään kokonaan tai olennaisilta osiltaan,

2) väärin tai harhaanjohtavien tietojen määrä on huomattavan suuri, ne koskevat suuria summia tai ne perustuvat sisällöltään vääriin tositteisiin taikka

3) kirjanpito hävitetään tai kätketään kokonaan tai olennaisilta osiltaan taikka sitä vahingoitetaan olennaisilta osiltaan

ja kirjanpitorikos on myös kokonaisuutena

arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä kirjanpitorikoksesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

10 §

Tuottamuksellinen kirjanpitorikos

Jos kirjanpitovelvollinen, tämän edustaja, kirjanpitovelvollisessa oikeushenkilössä tosiasiallista määräysvaltaa käyttävä tai se, jonka tehtäväksi kirjanpito on toimeksiannolla uskottu, törkeästä huolimattomuudesta

1) laiminlyö kokonaan tai osaksi liiketahtumien kirjaamisen tai tilinpäätöksen laatimisen taikka

2) hävittää, hukkaa tai vahingoittaa kirjanpitoaineistoa

ja siten olennaisesti vaikeuttaa oikean ja riittävän kuvan saamista kirjanpitovelvollisen toiminnan taloudellisesta tuloksesta tai taloudellisesta asemasta, hänet on tuomittava *tuottamuksellisesta kirjanpitorikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

32 luku

Kätkemis- ja rahanpesurikoksista

1 §

Kätkemisrikos

Joka kätkee, hankkii, ottaa huostaansa tai välittää toiselta varkaus-, kavallus-, ryöstö-, kiristys-, petos-, kiskonta- tai maksuvälinepetosrikoksella saatua omaisuutta taikka muulla tavoin ryhtyy sellaiseen omaisuuteen, on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rahanpesuna, *kätkemisrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi kuudeksi kuukaudeksi.

4 §

Tuottamuksellinen kätkemisrikos

Joka hankkii, ottaa huostaansa tai välittää toiselta 1 §:ssä tarkoitettulla rikoksella saatua omaisuutta tai muulla tavoin ryhtyy sellaiseen omaisuuteen, vaikka hänellä on syytä epäillä, että omaisuus on tällä tavalla saatu, on

tuomittava *tuottamuksellisesta kätkemisrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

6 §

Rahanpesu

Joka

1) ottaa vastaan, käyttää, muuntaa, luovuttaa, siirtää tai välittää rikoksella hankittua omaisuutta, rikoksen tuottamaa hyötyä tai näiden tilalle tullutta omaisuutta peittääkseen tai häivyttääkseen hyödyn tai omaisuuden laittoman alkuperän tai avustaakseen rikoksentekijää välttämään rikoksen oikeudelliset seuraamukset taikka

2) peittää tai häivyttää rikoksella hankitun omaisuuden, rikoksen tuottaman hyödyn taikka näiden tilalle tulleen omaisuuden todellisen luonteen, alkuperän, sijainnin tai siihen kohdistuvat määräämistoimet tai oikeudet taikka avustaa toista tällaisessa peittämisessä tai häivyttämisessä,

on tuomittava *rahanpesusta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

7 §

Törkeä rahanpesu

Jos rahanpesussa

1) rikoksen kautta saatu omaisuus on ollut erittäin arvokas tai

2) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti,

ja rahanpesu on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä rahanpesusta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

8 §

Salahanke törkeän rahanpesun tekemiseksi

Joka sopii toisen kanssa sellaisen törkeän rahanpesurikoksen tekemisestä, jonka kohteena on lahjuksen antamisen, lahjuksen ottamisen, 29 luvun 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun veroon kohdistuvan törkeän ve-

ropetoksen tai törkeän avustuspetoksen tuottama hyöty tai sen tilalle tullut omaisuus, on tuomittava *salahankkeesta törkeään rahanpesun tekemiseksi* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

9 §

Tuottamuksellinen rahanpesu

Joka törkeästi huolimattomuudesta ryhtyy 6 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, on tuomittava *tuottamuksellisesta rahanpesusta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

10 §

Rahanpesurikkomus

Jos rahanpesu tai tuottamuksellinen rahanpesu, huomioon ottaen omaisuuden arvo tai muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksenteijä on tuomittava *rahanpesurikkomuksesta* sakkoon.

11 §

Rajoitussäännökset

Tässä luvussa tarkoitettu rikoksesta ei tuomita henkilöä, joka on osallinen siihen rikokseen, jolla omaisuus on toiselta saatu tai joka on tuottanut hyödyn.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta rikoksenteijän kanssa yhteistaloudessa asuvaan, joka ainoastaan käyttää tai kuluttaa rikoksenteijän yhteistalouden tavanomaisiin tarpeisiin hankkimaa omaisuutta.

12 §

Menettämisseuraamus

Omaisuus, joka on ollut 6, 7 tai 9 §:ssä tarkoitettun rikoksen kohteena, on tuomittava valtiolle menetetyksi. Menettämisseuraamukseen sovelletaan, mitä 10 luvun 11 §:n 3 momentissa säädetään.

Muun omaisuuden menettämisen osalta noudatetaan, mitä 10 luvussa säädetään.

13 §

Syyteoikeus

Virallinen syyttäjä ei saa nostaa syytettä kätkemisrikkomuksesta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi tai erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

14 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Kätkemisrikokseen, törkeään kätkemisrikokseen, ammattimaiseen kätkemisrikokseen, rahanpesuun ja törkeään rahanpesuun sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

39 luku

Velallisen rikoksista

1 §

Velallisen epärehellisyys

Velallinen, joka

- 1) hävittää omaisuuttaan,
- 2) ilman hyväksyttävää syytä lahjoittaa tai muuten luovuttaa omaisuuttaan,
- 3) siirtää omaisuuttaan ulkomaille saattaakseen sen velkojensa ulottumattomiin taikka
- 4) lisää perusteettomasti velvoitteitaan ja siten aiheuttaa maksukyvyttömäksi tulemisensa tai oleellisesti pahentaa maksukyvyttömyyttään, on tuomittava *velallisen epärehellisyydestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

6 §

Velkojansuosinta

Jos velallinen, joka tietää itsensä kyvyttömäksi täyttämään velvoitteensa, suosiakseen tiettyä velkojaa muiden velkojien kustannuksella

- 1) maksaa enneaikaisesti velan olosuhteissa, joissa maksu ei ole tavanomainen,
- 2) antaa velkojan saatavasta vakuuden,

josta ei ollut sovittu tai jota velallinen ei ollut luvannut velkasuhteen syntyessä,

3) käyttää velvoitteen täyttämiseen epätavallista maksuvälinettä olosuhteissa, jotka huomioon ottaen maksua ei voida pitää tavanomaisena, taikka

4) ryhtyy muuhun sellaiseen velkojan asemaa parantavaan järjestelyyn,

hänet on tuomittava *velkojansuosinnasta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

9 §

Syyteoikeus

Velallisen epärehellisyys, törkeän velallisen epärehellisyys ja velkojansuosinnan asianomistajia ovat velallisen teon aikaiset tunnetut velkojat. Velallisen petoksen, törkeän velallisen petoksen, velallisen vilpillisyyden ja velallisrikkomuksen asianomistajia

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

ovat 2 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kysymyksessä olevaan selvitys- tai täytäntöönpanomenettelyyn osallistuvat velkojat ja mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa mainitussa kohdassa tarkoitetun velan velkoja.

47 luku

Työrikoksista

9 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Työturvallisuusrikokseen sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2003.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 62

Laki**kirjanpitolain 8 luvun 4 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun kirjanpitolain (1336/1997) 8 luvun 4 § seuraavasti:

8 luku

Erinäiset säännökset

4 §

Kirjanpitorikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) laiminlyö kirjanpitomerkintöjen tekemisen 2 luvun 4 §:n 2 momentissa säädetystä määräajassa,

2) laiminlyö 2 luvun 10 §:ssä tarkoitetun kirjanpitoaineiston säilytysvelvollisuuden taikka

3) laiminlyö 3 luvun 9 §:ssä tarkoitetun ilmoittamisvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain (39/1889) 30 luvun 9, 9 a tai 10 §:ssä tarkoitettuna kirjanpitorikoksena, törkeänä kirjanpitorikoksena tai tuottamuksellisenä kirjanpitorikoksena eikä teosta muullakaan laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kirjanpitorikkomuksesta* sakkoon.

Rangaistusta ei tuomita, jos rikkomus on vähäinen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2003.

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 63

L a k i**rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä 30 päivänä tammikuuta 1998 annetun lain (68/1998) 2 § ja 16 §:n otsikko sekä
lisätään lakiin uusi 16 a § seuraavasti:

2 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rahanpesulla* rikoslain (39/1889) 32 luvun 6 §:ssä tarkoitettua toimintaa;
- 2) *rahanpesun selvittämisellä* epäilyttäviin liiketoimiin liittyvien 5 ja 10 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottamista, tallettamista, selvittämistä ja tutkintaa; sekä
- 3) *ilmoitusvelvollisella* 3 §:ssä mainittuja yhteisöjä ja elinkeinonharjoittajia.

16 §

Tunnistamisvelvollisuuden rikkominen

16 a §

Rahanpesun ilmoitusrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää tekemättä 10 §:n mukaisen ilmoituksen tai vastoin mainitussa pykälässä säädettyä kieltoa paljastaa tällaisen ilmoituksen tekemisen taikka jättää täyttämättä 9 §:n mukaisen huolellisuusvelvollisuutensa eikä sen vuoksi havaitse 10 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutensa olemassaoloa, on tuomittava *rahanpesun ilmoitusrikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2003.

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 64

L a k i**pakkokeinolain 5 a luvun 2 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun pakkokeinolain (450/1987) 5 a luvun 2 §:n 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1026/1995, seuraavasti:

5 a luku

Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu

2 §

Telekuuntelun edellytykset

Kun on syytä epäillä jotakuta

6) törkeästä kätkemisrikoksesta, ammattimaisesta kätkemisrikoksesta, törkeästä rahanpesusta,

rikoksen esitutkintaa toimittavalle viranomaiselle voidaan antaa lupa kuunnella ja tallentaa televiestejä, joita epäilty lähettää hallussaan olevalla tai oletettavasti muuten käyttämällään teleliittymällä, tai tällaiseen teleliittymään tulevia hänelle tarkoitettuja viestejä, jos kuuntelulla saatavilla tiedoilla voidaan olettaa olevan erittäin tärkeä merkitys rikoksen selvittämiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2003.

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 65

L a k i

tullilain 14 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 14 §:n 1 momentin 5 kohta seuraavasti:

14 §
Tullitoimenpiteen suorittamiseksi tulliviranomaisella tai muulla toimivaltaisella viranomaisella on oikeus:

mukana olevat rahavarat rikoslain 32 luvun 6 §:ssä tarkoitetun rahanpesun paljastamiseksi;

5) tarkastaa postilähetysten kirjesalaisuutta loukkaamatta tavaraa, sen valmistusta ja kirjanpitoaineistoa sekä tarkastaa henkilön

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2003.

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 66

L a k i**yhdyskuntapalvelusta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhdyskuntapalvelusta 12 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1055/1996) 1 §:n 2 momentti, 4 §, 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti sekä 7 ja 8 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti ja 6 §:n 1 momentti laissa 138/2001 sekä 7 ja 8 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään lakiin uusi 7 a, 7 b ja 8 a § seuraavasti:

1 §

Yhdyskuntapalvelu

Enintään kymmenen tuntia yhdyskuntapalvelurangaistuksesta voidaan kuitenkin suorittaa osallistumalla uusintarikollisuuden vähentämistä tukeviin toimintaohjelmiin tai käytämällä päihdeongelmien vähentämiseen tarkoitettuja palveluja kriminaalihuoltolaitoksen hyväksymällä tavalla.

4 §

Suostumus ja soveltuvuus

Yhdyskuntapalveluun tuomitsemisen edellytyksenä on, että rikoksenteijä on antanut suostumuksensa rangaistuksen tuomitsemiseen yhdyskuntapalveluna ja että hänen voidaan olettaa suoriutuvan yhdyskuntapalvelus-

ta. Suoriutumisen arvioimista varten kriminaalihuoltolaitos laatii yhdyskuntapalvelusta annetun asetuksen (1259/1990) 3 §:ssä tarkoitetun soveltuvuus selvityksen.

5 §

Täytäntöönpanon ajankohta

Yhdyskuntapalvelun täytäntöönpano on aloitettava viipymättä, ja palvelu on suoritettava loppuun vuoden kuluessa siitä, kun tuomio on tullut täytäntöönpanokelpoiseksi, jollei 6 §:n 2 momentista tai 9 §:n 2 momentista muuta johdu. Jos palvelu on ollut keskeytettynä tai sen aloittaminen on kielletty sen vuoksi, että tuomitun on epäilty rikkoneen törkeästi palvelun ehtoja tai että syyttäjä on ilmoittanut syyttävänsä häntä uudesta rikoksesta, mutta tuomioistuimella salliikin palvelun jatkuvan, vuoden enimmäisaikaan ei lasketa

aikaa, jonka palvelu on ollut keskeytettyä tai joksi palvelun aloittaminen on kielletty.

6 §

Palvelusuunnitelma

Yhdyskuntapalvelun suorittamista varten kriminaalihuoltolaitos vahvistaa palvelusuunnitelman, joka sisältää yhdyskuntapalvelun palvelutehtävät ja palvelun päättymispäivän. Palvelusuunnitelmaan kirjataan myös palvelutehtävien ja palvelupaikan olojen edellyttämät yhdyskuntapalvelun suorittamista koskevat tarpeelliset ehdot. Kriminaalihuoltolaitos laatii erikseen palvelun tarkan aikataulun.

7 §

Tuomitun velvollisuudet

Yhdyskuntapalveluun tuomittu on velvollinen osallistumaan palvelusuunnitelman laatimiseen ja palvelun täytäntöönpanon vaatimiin tilaisuuksiin.

Yhdyskuntapalveluun tuomitun on noudatettava hänelle vahvistettua palvelusuunnitelmaa ja palvelun aikataulua sekä tunnollisesti suoritettava hänelle annetut tehtävät.

Tuomittu ei palvelupaikalla tai yhdyskuntapalvelun täytäntöönpanon vaatimissa tilaisuuksissa saa käyttää alkoholia tai muuta päihdyttävää ainetta tai olla päihdyttävän aineen vaikutuksen alainen.

7 a §

Päihteidenkäytön valvonta

Jos tuomittu on palvelupaikalla tai palvelun täytäntöönpanon vaatimissa tilaisuuksissa ulkoisista merkeistä päätellen todennäköisesti alkoholin tai muun päihdyttävän aineen vaikutuksen alainen, kriminaalihuoltolaitoksen virkamiehen on kirjattava päihtymystilaa koskevat havainnot. Jos päihtymystilan epäillään johtuvan alkoholista, kriminaalihuoltolaitoksen virkamies voi lisäksi velvoittaa tuomitun suorittamaan puhalluskokeen.

7 b §

Velvollisuuksien rikkominen

Tuomitulle, joka ei noudata palvelusuunnitelmaa, palvelun aikataulua tai 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua kieltoa, kriminaalihuoltolaitoksen on annettava suullinen tai kirjallinen huomautus.

8 §

Törkeä velvollisuuksien rikkominen

Jos tuomittu ei aloita yhdyskuntapalvelun suorittamista, jättää sen suorittamisen kesken tai muulla tavoin törkeästi rikkoo palvelusuunnitelmaa tai palvelun aikataulua taikka toistuvasti tai törkeästi jättää noudattamatta 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua kieltoa, kriminaalihuoltolaitoksen on viipymättä ilmoitettava asiasta viralliselle syyttäjälle. Samalla kriminaalihuoltolaitoksen on kiellettävä yhdyskuntapalvelun aloittaminen tai määrättävä palvelun suorittaminen keskeytettäväksi.

Jos virallisen syyttäjän arvion mukaan yhdyskuntapalvelu olisi muunnettava vankeudeksi, hänen on esitettävä tätä koskeva vaatimus viipymättä sille tuomioistuimelle, jonka tuomiopiirissä tuomittu asuu tai pysyvästi oleskelee, joka ensimmäisenä oikeusasteena on ratkaissut yhdyskuntapalveluun johtaneen rikosasian tai joka tutkii tuomitun tekemästä rikoksesta nostettua syytettä. Tarvittaessa virallisen syyttäjän on määrättävä asiassa suoritettavaksi tutkinta.

Jos tuomioistuin katsoo tuomitun törkeästi rikkoneen velvollisuuksiaan 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, sen on muunnettava yhdyskuntapalvelun suorittamatta oleva osa ehdottomaksi vankeusrangaistukseksi, jonka vähimmäisaika on neljä päivää. Tuomioistuin voi muuntaa vankeudeksi myös sellaisen yhdyskuntapalvelun, jonka täytäntöönpano ei ole vielä alkanut.

8 a §

Velvollisuuksien rikkomisen selvittäminen

Jos tuomitun epäillään rikkoneen tai törkeästi rikkoneen 7 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksiaan, kriminaalihuoltolaitoksen on teh-

tävä asiasta selvitys. Selvitystä tehtäessä on
kuultava tuomittua ja tarvittaessa palvelupai-
kan edustajaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhti-
kuuta 2003.

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 67

Valtioneuvoston asetus**äitiysavustuksesta ja adoptiotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2003

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä,

lisätään äitiysavustuksesta ja adoptiotuesta 31 päivänä lokakuuta 2002 annetun valtioneuvoston asetuksen (885/2002) 1 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §

Äitiysavustus maksetaan korotettuna perheelle, johon syntyy tai otetaan ottolapseksi samanaikaisesti useampi lapsi, siten, että toisesta samanaikaisesti syntyvästä tai ottolapseksi otettavasta lapsesta äitiysavustus suoritetaan kaksinkertaisena, kolmannesta kolminkertaisena, neljännessä nelinkertaisena, viidennestä viisinkertaisena ja kuudennessa kuusinkertaisena. Samaa sääntöä noudattaen lasketaan jokaisesta seuraavasta samanaikaisesti syntyvästä tai ottolapseksi otettavasta lapsesta suoritettavan äitiysavustuksen kokonaismäärä.

Äitiysavustuksen suuruus lapsiluvun mukaan, euroa

1. lapsi	1 x 140
2. lapsi	2 x 140
3. lapsi	3 x 140
4. lapsi	4 x 140
5. lapsi	5 x 140
6. lapsi	6 x 140

Korotettu äitiysavustus voidaan hakijan valinnan mukaan suorittaa äitiyspakkauksena, rahana tai näiden yhdistelmänä.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2003.

Korotettu äitiysavustus suoritetaan, jos lapsen laskettu synnytysaika on 1 päivänä maaliskuuta 2003 tai sen jälkeen taikka lapsi on äitiysavustuslain 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimetty sijoitettavaksi lapseksiottajan luokse tai on sijoitettu lapseksiottamisesta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla lapseksiottajan luokse 1 päivänä maaliskuuta 2003 tai sen jälkeen.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2003

Peruspalveluministeri *Eva Biaudet*

Neuvotteleva virkamies Olavi Kaukonen

N:o 68

Valtioneuvoston asetus**syryjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin maksettavan valtionavustuksen myöntämisperusteista**

Annettu Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2003

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä, säädetään 27 päivänä heinäkuuta 2001 annetun valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla:

1 §

Valtion vuoden 2003 talousarviossa momentilla 33.33.32 myönnetty määräraha käytetään valtionavustuksen maksamiseksi syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluista kunnille ja kuntayhtymille aiheutuviin kustannuksiin siten kuin tässä asetuksessa on tarkemmin säädetty.

Valtionavustus on tarkoitettu lapsen ja nuoren kasvun sekä perheiden hyvinvoinnin tukiverkoston ja moniammatillisen yhteistyön vahvistamiseen erityisesti

- 1) äitiys- ja lastenneuvolatoiminnassa sekä kasvatus- ja perheneuvolatoiminnassa;
- 2) lasten päivähoitossa erityistä tukea tarvitsevien lasten hoidon ja kasvatuksen järjestämisessä;
- 3) varhaisen puuttumisen edistämisessä; sekä
- 4) muussa syrjäytymisen ehkäisyssä.

2 §

Valtionavustuksen myöntämistä harkittaessa otetaan 1 §:ssä säädetyn lisäksi huomioon:

- 1) perus- ja lähipalvelujen kokonaisuuden kehittäminen eri toimijoiden yhteistyönä;
- 2) uusien toiminta- ja työkäytäntöjen kehittäminen;

3) kuntien yhteistyö tai muu alueellinen yhteistyö; sekä

- 4) henkilöstön riittävyys ja osaaminen.

3 §

Valtionavustus voidaan myöntää kunnalle tai kuntayhtymälle. Valtionavustusta haetaan kirjallisesti lääninhallitukselta sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamalla lomakkeella.

4 §

Tässä asetuksessa tarkoitettuun kunnan järjestämään toimintaan sovelletaan, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 4 §:ssä säädetään.

5 §

Valtionavustuksesta 14 milj. euroa jakautuu lääneittäin alle 18-vuotiaiden asukasmäärän mukaan seuraavasti:

Etelä-Suomen lääni	5 594 400,00 euroa
Länsi-Suomen lääni	4 902 800,00 euroa
Itä-Suomen lääni	1 548 400,00 euroa
Oulun lääni	1 422 400,00 euroa
Lapin lääni	532 000,00 euroa

N:o 68

Valtionavustuksesta jätetään jakamatta miljoona euroa sosiaali- ja terveysministeriön erikseen myönnettäväksi 1 ja 2 §:ssä säädettyin perustein.

6 §

Valtionavustuksen myöntäminen edellyttää, että hakemuksessa on selvitetty:

- 1) puutteet palvelujen sisällössä ja saataavuudessa;
- 2) kunnan tai kuntayhtymän oma rahoitusosuus; sekä
- 3) suunnitelma toteutettavien toimien ja hankkeiden seurannasta ja arvioinnista.

7 §

Lääninhallitus päättää hakemusten perusteella valtionavustuksen myöntämisestä.

Lääninhallitus voi hakemuksesta päättää

Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2003

Peruspalveluministeri *Eva Biaudet*

muutosten tekemisestä hankkeeseen, jota varten kunnalle tai kuntayhtymälle on myönnetty valtionavustusta.

8 §

Lääninhallitus antaa sosiaali- ja terveysministeriölle selvityksen valtionavustuksella rahoitettujen toimien ja hankkeiden tarkoituksenmukaisuudesta ja vaikutuksista.

9 §

Valtionavustukseen sovelletaan lisäksi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

10 §

Tämä asetus tulee voimaan 17 päivänä helmikuuta 2003.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Hallitussihteeri Ritva Kujala